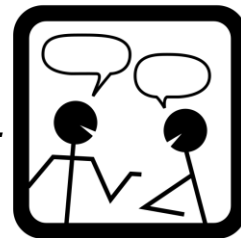

Algemene tips voor kinderen met een taalontwikkelingsstoornis

Belangrijke aandachtspunten in de omgang

- Oogcontact/ooghoogte voordat je gaat spreken.
- Vaste plaats bij spreken, belangrijke boodschappen. *Niet tegen het licht in gaan staan*
- Gebruik lichaamstaal en mimiek.
- Normaal, rustig stemgebruik(*indien mogelijk*).
- Rust in de omgeving.
- Benaderen van... (*noem haar/zijn naam, sta in haar blikveld*).
- Geef de tijd om antwoord te geven. *Als geheugensteuntje kun je in je hoofd tot 10 tellen.*
- Herhaal in het kort de vraag of de essentie van wat een ander kind vraagt/zegt en noem daarbij de naam van het kind, zodat zich kan richten.
- Visualiseer veel: wijs aan, schrijf het op of gebruik concreet materiaal, tekeningen, picto's , foto's , *digibord* of dramatiseer de situatie.
- Check regelmatig of de instructie is overgekomen (*valkuil "ja" als antwoord*)*door te laten terug vertellen aan de leerkracht.*
- De context waarin je iets verteld is belangrijk. (kermis, kerstmis)
- In groepjes: attendeer de andere kinderen erop, dat ze om de beurt praten en aankijken.
- Een "maatje" is fijn, of leer zelf hulp te vragen aan haar/zijn vriendjes.*voorbeeldzinnen hierbij kunnen helpend zijn.*

- Luisteren, volgen en verwerken is voor extra vermoeiend (terugtrekken, moe)

Tips-trics op het gebied van taalbegrip:

- Leren door mee doen ,imiteren en samenwerken./*samen doen?*
- Gebruik andere woorden (ziekenauto-ambulance)*maar benoem de moeilijke woorden wel. Door ze niet uit de weg te gaan worden ze wel een keer herkenbaar.*
- Zet visuele ondersteuning in; taal is vluchtig, je maakt zoveel duidelijker door het gebruik van filmpjes en plaatjes.
- Gebruik de VAT methode. (voor meer info zie <https://tosinbeeld.nl/eigen-taalgebruik/>).

Tips-trics op het gebied van fonologische problemen:

- Gebruik cues...je bedoelt een ana.....een ananas!
- Herhaal veel
- Geef woorden op een juiste manier terug *door de zin te herhalen*
- Belemmer kinderen niet in hun spontane spraak door te verbeteren en het juiste terug te vragen.
- Voor logopedische adviezen of behandelacties neem contact op met de logopedist. Zo komt er een transfer tussen school en logopedie. *Vraag bijvoorbeeld het behandelingschrift van de logopediste en kijk 1x per week waar de lln. mee bezig is.*

Tips-trics op het gebied van woordenschat:

- Leerlingen met een TOS moeten nieuwe woorden 20 keer horen voordat het een woord eigen maakt. Dit in tegenstelling tot een normale leerling die een nieuw woord 7 keer moet horen. Gebruik woorden in verschillende situaties en in verschillende contexten.
- Ondersteun nieuwe woorden visueel. *Eventueel met een gebaar?*
- Zorg dat nieuwe woorden een kapstok hebben; dat TOS leerlingen ze in een betekenisvolle context leren. *Mindmappen*
<https://www.zobegaafd.nl/mindmapping/> / woordweb

<https://snellezen.com/woordweb-maken/> / *paraplu*
<https://www.pinterest.co.uk/pin/55872851598963494/>

Tips-trics op het gebied van morfologische problemen:

- Spelling ondersteunen met visuele informatie.
- Uitleggen waarom je een bepaalde regel hanteert.

Tips-trics op het gebied van woordvindingsproblemen:

- Hulp vragen
- Tijd (bv 'laat me even denken, dan kom ik er op.')
- Eerste letter geven
- Omschrijven
- Uitbeelden /gebaren
- Tekenen
- Aanwijzen
- vergroten van semantisch netwerk.

Tips-trics op het gebied van pragmatiek

- Boots samen echte situaties na door middel van rollenspellen.
- Gesprekken voeren volgens de denkstimulerende gespreksmethodiek van Marion Blank is ook een aanrader voor leerkrachten. <https://www.kindertalenten.nl/dgm-met-beelddenkers/>
"Wat zou er gebeuren als je je sleutels kwijt raakt?"
"Zie je ook dingen die hetzelfde zijn?"
"Waarom gebruiken we elastiekjes als we een masker maken?"
- Oefen samen logische reeksen. Leg de logische reeksen eerst in de juiste volgorde en verzin samen het verhaal.
- Wanneer een leerling niet duidelijk is, kun je vragen stellen of om verduidelijking vragen.
- Omschrijfspelletjes in de klas zoals 'Wie ben ik?' zijn aan te raden

- Lees samen een verhaal en bespreek het verhaal vervolgens. Waar gaat het verhaal over? Wie zijn de hoofdpersonen? Hoe voelen zij zich? etc.

[https://www.google.com/search?rlz=1C1GCEA_enNL831NL831&biw=1282&bih=579&tbm=isch&sxsrf=ACYBGNRaG-dxyoWAsXL9GKALNcuLKmkN1g%3A1574685309960&sa=1&ei=fcrbXaCZOo_i6QS6krj4DA&q=verhaal+schema+van+kleef&oq=verhaal+schema+van+kleef&gs_l=img.3...36098.37591..37975...0.0..0.216.766.9j0j1.....0....1..gws-wiz-img.ZFiPCwJ3z8o&ved=0ahUKEwjy6H0r4XmAhUPcZoKHToJDs8Q4dUDCAc&uact=5#imgrc=H85VML1so5IVCM:](https://www.google.com/search?rlz=1C1GCEA_enNL831NL831&biw=1282&bih=579&tbm=isch&sxsrf=ACYBGNRaG-dxyoWAsXL9GKALNcuLKmkN1g%3A1574685309960&sa=1&ei=fcrbXaCZOo_i6QS6krj4DA&q=verhaal+schema+van+kleef&oq=verhaal+schema+van+kleef&gs_l=img.3...36098.37591..37975...0.0..0.216.766.9j0j1.....0....1..gws-wiz-img.ZFiPCwJ3z8o&ved=0ahUKEwjy6H0r4XmAhUPcZoKHToJDs8Q4dUDCAc&uact=5#imgrc=H85VML1so5IVCM;)

- Laat een leerling een bekend spel aan je uitleggen.
- Gebruik de kaarten met de 4 w's en de H.